

Bükkaranyosi Aranyszarvas Vadásztársaság

3554 Bükkaranyos, Petőfi S.u.133.

653800

Tisztelt Jegyző Asszony/Úr!

*Az Országos Magyar Vadászati Védegylet **vadkáreljárásokkal kapcsolatban** egy útmutatót, összefoglalót kíván eljuttatni minden Önkormányzat jegyzőjéhez!*

Ezen tájékoztató anyagot rajtunk, mint a területen gazdálkodó vadásztársaságok/vadgazdálkodók által kívánja megküldeni.

Fentiekre tekintettel az alábbiakban továbbítjuk az útmutatót a vad által okozott kártérítéssel, illetve az ezzel kapcsolatos eljárásokkal kapcsolatban.

* * * * *

A Vad védelméről, a vadgazdálkodásról és a vadásatról szóló 1996. LV. törvény (Vtv.) és annak végrehajtásáról szóló 79/2004. FVM rendelet (vhr.) 2023-ban komoly változásokon esett át, így a vadkár érvényesítés tekintetében is alapvető módosulások történtek, amelyek már a 2024. őszi vadkárokat is érintették. Mindezekkel párhuzamosan az ingatlan-nyilvántartás szabályai is alapvetően megváltoztak 2025. februárjától, amely ugyancsak kihatással lehetnek a vadkár-érvényesítésre.

Az azóta eltelt időszakban több olyan, nem szándékos hibából adódó eljárási szabálytalanság tűnt fel, ami a vadásztársaságoknak rendkívül komoly többlet költséget jelentett. Az ilyen, könnyen elkerülhető hibákból fakadó későbbi jogkövetkezmények elkerülése érdekében az alábbiakban szeretnénk összefoglalni a törvénymódosításoknak elsősorban a jegyzők eljárására vonatkozó releváns rendelkezéseit, hogy még jogszerűbbé váljon a vadkáreljárások menete.

Ezzel a tájékoztató jellegű levelünkkel szeretnénk segítséget nyújtani a folyamatosan változó jogszabályi környezetben könnyebben eligazodni. Tudjuk, hogy a vadkáreljárások a települési jegyzők tevékenységének csupán egy nagyon kis részét teszik ki, ráadásul egy nagyon korlátozott időszakban merülnek csak fel, ezért reméljük komoly támogatást jelent majd ez a rövid összefoglaló.

1.

Vadkár kizárólag a Vtv-ben és annak vhr-jében nevesített **művelési ágakban** levő termőföldre kérhető! (Vtv. 75. § (2) és vhr. 82. § (2)). A **vadkár** és a **mezőgazdaságban keletkezett egyéb kár** közötti, első pillantásra aprónak tűnő különbség a valóságban teljesen más bizonyítási és bírósági eljárási rendet jelent! A vadkár nagyon szigorú felelőssége helyett a mezőgazdaságban keletkezett egyéb kár esetében a jegyző nem is játszik szerepet, a kárt azonnal bíróságon kell érvényesíteni, a bizonyítás kizárólag igazságügyi szakértővel történhet.

Felhívjuk a figyelmet a Kúria Kfv.II.37.517/2019/7. ítéletére. A döntésből látható, a Kúria **közigazgatási tanácsa** hozta meg a határozatot, ugyanis az „alapeljárársban” **a jegyző már a vadkárbecslési eljárást sem volt hajlandó megindítani**, azzal a – helyes – hivatkozással, hogy az

általunk is idézett jogszabályhelyek **alapján vadkáreljárásnak legelő művelési ágú termőföldek esetén nincs helye** (a kúriai ügyben legelő volt az érintett ingatlan). Ezt a határozatot fellebbezte meg a földhasználó, amelyet másodfokon, majd a közigazgatási bíróságon is helyben hagytak, így került az ügy a Kúriához. Maga a kúriai eljárás „hiánypótló” jellegű volt, mivel korábban a Legfelsőbb Bíróság EBH 2013.P.11. (Pfv. VI.20.742/2012.) abban a kérdésben határozott, hogy a szántó művelési ágba tartozó ingatlan után a vadkár akkor is megállapítható, ha azt ténylegesen nem szántóként, hanem (ahogy abban a perben is) legelőként hasznosítják. Bár magában az akkori döntésében is „benne volt a fordítottja” magának a döntési elvnek (tehát hogy legelő, rét, halastó, stb. után akkor sem igényelhető vadkár, ha azt szántóként művelik), ezt egyértelműen a hivatkozott Kfv.II.37.517/2019/7. döntés mondja ki. Tehát valamennyi vadkárügy esetén a termőföld földhivatalnál nyilvántartott **művelési ágát kell figyelembe venni** az eljárás megindításakor. Amennyiben az szántó, szőlő, erdő, vagy gyümölcsös, a kár (nagy eséllyel, a vad fajától függően) vadkár és a vadkáreljárás megindítható. Amennyiben a termőföld művelési ága legelő, rét, gyeper, halastó, stb. akkor **azon ingatlanok után vadkár sem vadkáreljárásban, sem polgári peres eljárásban nem igényelhető** és nem érvényesíthető (az ott keletkező kár **nem vadkár, hanem mezőgazdaságban okozott egyéb kár, amit a Ptk. szabályai szerint kell megtéríteni**). Mivel a Kfv.II.37.517/2019/7. maga is visszautal a szövegezésében a Pfv. VI.20.742/2012. számú határozatára, így egyértelmű, hogy az alapelv ezzel rögzítésre került. Hozzáteesszük, mivel vadkárt nem minden vadfaj okoz (pl. vízimadarak), így a nem a Vtv. 75. § (2)-ben és vhr-ben felsorolt vadfajok által okozott károk is mezőgazdaságban okozott egyéb károk, ám ennek megítélése nem a jegyző kompetenciája, hanem a szakértőé, tehát a helyes eljárás ilyenkor a kárszakértő kirendelése, aki majd eldönti szakkérdésként azt, hogy a kár vajon vadkár-e.

2.

A fentiek alapján a **földhasználó kötelessége** a vadkáreljárási **kérelem előterjesztésekor a vadkárigényt érintő ingatlanok művelési ágáról a tulajdoni lapokat** bekérni és a jegyzőnek azokat átadni, **illetve a jegyző felelőssége meggyőződni** azok alapján a vadkáreljárás megindításáról, vagy a kérelem – akár részleges – elutasításáról! Nem lehet bediktálásra vadkárszakértőt kirendelni, mivel egy év alatt megyénként három-négy olyan vadkárfelmérési eljárás is bíróság elé került, ahol útra, legelőre, ipartelepre, árokra is bejelentették a vadkárigényt, a jegyző pedig mindenféle visszaellenőrzés nélkül ki is rendelte a szakértőt olyan földekre, amin nem csak vadkár nem keletkezhetne, de mezőgazdasági művelés alá sem lehetne vonni! Az Ákr. 6. §, 63-64. § alapján a közigazgatási eljárásban is az „állító félnek” kell igazolnia az általa tett nyilatkozatok jogszerűségét, így a vadkáreljárás kezdetén nem tekinthet el a jegyző a földhasználó által bejelentett ingatlanok tulajdoni lapjának ellenőrzéséről! Ennek elmaradása később az Polgármesteri Hivatal elleni kártérítési, vagy közigazgatási felelősségi eljárás alapja lehet! Természetesen a tulajdoni lapok és földhasználati lapok beszerzését jogsegély keretében a jegyzőtől is lehet kérni a költségek földhasználó által történő megelőlegzése után, de az hosszabb időt is igénybe vehet, ami a határidők túllépését eredményezheti. Ugyanígy a vhr. 82. § (3) bekezdése értelmében a jegyző kötelezettsége és felelőssége rögzíteni az eljárási iratokban, ha a földhasználó a kérelmét az ott nevezett határidőn túl nyújtja be, mivel ennek egy vadkárperben komoly következményei lehetnek. Ugyan a határidőn túli bejelentés a Vtv. értelmében nem feltétlenül jelenti a vadkárigény elenyészését, de a kár mértékének megállapításánál komoly jelentőséggel bírhat.

3.

A Vtv. 78-81. §-a kártérítésre jogosultként a földhasználót nevezi meg. Nyomatékosan fel kell hívunk a figyelmet arra, hogy az Ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (új Inyvtv.) 16.

§-a értelmében **földhasználatot ma Magyarországon hitelesen egyedül az illetékes Földhivatal által vezetett földhasználati nyilvántartás igazolja, nem a jegyzők által a területalapú támogatás igényléséhez kiállított hatósági bizonyítvány!** A területalapú támogatáshoz a jegyzők által készített hatósági bizonyítvány bediktáláson alapul, nem közhiteles okiratokon! A jogszerű földhasználatot az alábbi törvények rendezik: **Földforgalmi tv.** – A mező és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény, **Fétv.** – A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény, **Földhasználati rendelet** – A földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. Kormányrendelet, **Tft.** – Termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény. Az Inyvtv 16. § (5) (6), 77. § (2), az Inyvtv vhr. 20. § 6. a Fétv. 46. §, 46/A § 93-95. § Földforgalmi tv. 1. § (1), 2. § (1), 37. § (1), 38. § (1), 39. §, 51-55. § 56-58. §, 60. §, Földhasználati rendelet 2. § (1), 18. § (1)). A Földhasználati rendelet 2. § (1) bekezdése egyértelműen úgy rendelkezik, hogy a földhasználat igazolását kívánó földhasználó kizárólag a Fétv. és a Földforgalmi törvényben foglalt szabályok betartásával elkészített okiratokkal rendelkező személy lehet. Tehát az a földhasználó, akit a hiteles nyilvántartásba földhasználóként szabályszerűen bejegyzett az illetékes Földhivatal. **Minden más módon igazolt földhasználat felvetheti az azt igazoló személy polgári-, illetve büntetőjogi felelősségét!** Mivel a jegyző által, szabályszerű eljárásban kiállított okirat közokirat, így az abba foglalt adatok valótlanágért nem csak a kérelmező, de maga a jegyző is felelősséggel tartozik. A Büntető törvénykönyv 349. §-a mind a jogellenes földhasználót, mind a föld tulajdonosát akár szabadságvesztéssel is büntetni rendeli. Egy ilyen eljárásban pedig nem szerencsés, ha annak az alapját egy jegyző által kiállított közokirat adja. Figyelemmel arra, hogy a 2007. évi XVII. törvény (Támogatási törvény), aminek az 1. §-a rögzíti, hogy lex specialisként az abban foglalt eljárási rendet kizárólag a területalapú-támogatási eljárásokban lehet felhasználni, így a jegyzői igazolásokban – már ha egyáltalán nem győződik meg a jegyző a földhasználó állításának valóságtartalmát illetően – ennek a tényét is fel kell tüntetni, mivel ezen jegyzői igazolás más eljárásban – például vadkár-eljárásban – nem lenne felhasználható! Ez alapján tehát a földhasználat jogszerűségét a terület-alapú támogatási igazolások földhasználó által történő megigénylésénél is a jegyzőnek kell az eljárás elején ellenőriznie, amit a földhasználó a földhivatalból kikért földhasználati lapokkal tud jogszerűen igazolni! Kizárólag ezzel kerülhető el egy későbbi felügyeleti, közigazgatási kártérítési, vagy akár egy büntető eljárás. Ez a földhasználónak is alapvető érdeke, mivel sokszor az egész anomália olyan banális tévedéseken alapul, ami egy egyszeri ellenőrzéssel könnyen kiderülhetne és a jövőre nézve biztosítaná a jogszerű eljárást mindenki részéről.

4.

A Vtv. 79-81. §-ban foglalt szűk határidők betartásának és betartatásának az ellenőrzése a jegyző feladata és felelőssége. Ez általában nem szokott probléma lenni, de időnként előfordul, hogy a szakértő hetes késésekkel megy ki a tábla szemlészésére, a „rossz időjárásra” való tekintettel. Ebben az esetben a jegyző feladata, hogy új szakértőt rendeljen ki, vagy bírsággal sújtsa a késlekedő szakértőt. Ennek azért is van jelentősége, mert a késedelmes felmérés növeli a vadkárt, így a vadgazdálkodó fizetési kötelezettségét! Ezt a különbözetet azután – annak mértékétől függően – egy késedelmes kirendelés, vagy késedelmes lefolytatás után vagy a szakértőtől, vagy a Polgármesteri Hivaltól is követelheti a vadászatra jogosult.

5.

Meg sem kellene említeni, de **tilos az akármelyik fél részéről tett konkrét szakértő személyére tett javaslat alapján a kirendelés iránti igény teljesítése!** A személy szerint kért szakértő mindig

gyanús! Amennyiben a földhasználó (vagy a Vtv. 81. § (4a) bekezdés szerint a vadászatra jogosult) konkrét szakértő kirendelését kéri, akkor ennek a kérésnek és az általa indítványozott szakértő nevének a tényét fel kell jegyezni az ügy irataiba, hiszen az a kérelem része, a kérelemre irányuló eljárásnál pedig a kérelem egésze írásba foglalandó! Tájékoztatásul megjegyezzük, hogy a Vtv. 81. § (3) szerinti szakértők névsora nem az Igazságügyi Minisztérium nyilvántartási rendszeréből lekérhető szakértőkkel egyező jegyzék. Utóbbi névjegyzéket a Vtv. 81. § (10) szerinti eljárásokban **kötelező**, míg a 81. § (3) szerinti eljárásokban **lehetséges** alkalmazni. A Vtv. 81. § (3) szerinti eljárásokban kirendelhető szakértők aktuális névsorát jelenleg a

<https://kormanyhivatalok.hu/system/files/dokumentum/pest/2024-11/agrargazdasagi-es-agrar-vidékfejlesztési-szakterulet-szakertoi-nevjegyzek-20241113.pdf> címen lehet megtalálni. Ez az elérhetőség természetesen változhat a jövőben, hiszen ahogy a fájlnevből is látszik, az 2024. 11. 13-án lett utoljára frissítve, de vélhetően huzamosabb ideig a kormányhivatalok.hu oldalon kerül majd elhelyezésre. Ezt az utóbbi jegyzéket az agráriumért felelős minisztérium és nem az igazságügyért felelős minisztérium állítja össze és tartja nyilván.

6.

A Vtv. az előzetes bizonyítási eljárásban kért igazságügyi szakértő kirendelését is jegyzői hatáskörbe helyezte (Vtv. 81. § (10)) a közjegyző helyett. Azt már említeni sem kell, hogy az ilyen szakértő költségei többszöröse a „listás” szakértőkéhez képest, így a "név szerint kért" szakértő megjelölése különösen aggályos és később komoly eljárásokat vonhat maga után. Az előzetes eljárásban kirendelésre kerülő igazságügyi szakértők tekintetében a közjegyzők is (akiknek a hatásköre más eljárásokban ennek az előzetes bizonyítási eljárásnak az elrendelése) kizárólag a szakterület meghatározását engedélyezik a kérelmező részéről, a szakértő személyéről azonban a közjegyzők döntenek. Konkrét személyre szóló kérés esetén bizonyosan más személyt rendelnek ki a részrehajlásmentes eljárás biztosítékeként.

7.

A Vtv. 81. § (3) szerint kirendelt szakértő eljárására 2023. július 1-jétől **kötelező alkalmazni az egységes vadkár-felmérési útmutatót!** Ez a Földművelésügyi értesítőből (2021. január 4.) letölthető és megismerhető, ennek kötelező alkalmazását a törvény maga is kiemeli (Vtv. 81. § (4)). Javasolt erre a tényre a szakértő figyelmét a kirendelő végzésben felhívni. Ugyanígy javasolt a jegyző által kirendelt **igazságügyi szakértő** (Vtv. 81. § (10) figyelmét felhívni **az 1/2024. számú módszertani levélre, ami az igazságügyi szakértők vadkár-eljárására vonatkozó szakmai irányelveket tartalmazza.** Végezetül a jegyzőnek nem csak a szakértő kirendelése a feladata a vadkáreljárásban, hanem a szakértő által eldöntendő kérdések kidolgozása és feltevése is! Ezekre a kirendelő végzésben kell sort keríteni. Természetesen a fő kérdés a vadkár mértékének meghatározása, de azokat a kérdéseket, amelyek szakkérdésnek és nem jogkérdésnek minősülnek, ugyancsak a szakértőnek kell megvizsgálnia és az azok körében felmerült kérdésekre választ adnia. Ilyen lehet annak a kérdésnek az eldöntése, hogy a földhasználó terhére esnek-e a kár mértékét befolyásoló tényezők, a földhasználó közreműködött-e a vadkár megelőzésében, esetleg hátráltatta-e azt, okozott-e kárt olyan állatfaj, amely után nem a vadkáreljárásban alkalmazandó eljárásrendet kell követni, vagy a földhasználó időben ellenőrizte és jelezte-e a vadkár kialakulását a vadászatra jogosult felé. Ugyanígy csak a szakértő tudja tisztázni, hogy a vadkár keletkezése időpontilag mikorra tehető. Ha folyamatos volt, akkor az mikor kezdődött legkorábban. Ezeket az adatokat a szakértő csak a helyszínen, a termény lábán állása idején tudja csak felmérni és rögzíteni, így a vadkár-vitában vitális kérdések meghatározása a jegyző felelőssége az eljárás kezdetén.

8.

A kárfelmérési eljárásokban gyakori hiba, hogy a kárfelmérésről szóló jegyzőkönyvet (a helyszínen felvett jegyzőkönyvet) a szakértő nem **adja át haladéktalanul a jegyzőnek**. Ez azt jelenti, hogy „hivatali napon” a munkaidő végéig elvégzett felmérésről szóló, kézzel írt jegyzőkönyvet még aznap, az ettől eltérő időben végzett felméréskor az első hivatali munkanapon át kellene adni a jegyzőnek (Vtv. 81. § (5)). Ezt a jegyzőnek meg kellene követelnie. Ez nem egyenlő a később számítógéppel „megszerkesztett” teljes szakértői véleménnyel, amelyet napokkal, vagy néha hetekkel később, bőven az aratás után küld meg a szakértő, mivel a vadkáreljárás lényege a gyors intézkedés, így magáról a kárösszegekről már aznap-másnap tudnia kell a feleknek. A jegyző ennek alapján kísérelheti meg az egyezség létrehozását, ugyanis ez alapján az irat alapján tud élni a vadászatra jogosult a Vtv. 81. § (4.a) bekezdésben foglalt második szakértő kirendelése iránti lehetőségével! A szakértőtől a vadászatra jogosultaknak is meg kell követelni a helyszíni jegyzőkönyv felvételét és azonnali átadását, valamint a géptel szakértői vélemény rövid határidőn belüli megküldését.

Remélem a fenti levelünkkel sikerül a vadkáreljárást egységesebbé és jogszabályszerűbbé tenni minden olyan településen, ahol eddig hibák, esetleg hiányosságok voltak ebben a kérdésben.

Amennyiben további segítségre, vagy további egyeztetésre tartanak igényt, az Országos Magyar Vadászati Védegylet, illetve annak vármegyei tagszervezetei szívesen működnek közre ebben.

Az Alapszabályunk szerinti alaptevékenységünkől fakadóan készséggel segítünk és együttműködünk a vadgazdálkodási feladatokban komoly feladatot ellátó hatósági személyekkel, hogy a vadgazdálkodási tevékenység jogszerűen és hatékonyan folytatódhasson a jövőben is.

Kelt: Bükkaranyos, 2025-05-06

Tisztelettel:

Nagy Lajos s.k.

Bükkaranyosi Aranyszarvas Vt.

elnök